

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

13 июль 2017 ел

КАРАР

№ 3576

«2017-2020 елларга Яр Чаллы шәһәре халкының гомер озынлыгын һәм тормыш сыйфатын арттыру» муниципаль программасы турында

Шәһәрнең тотрыклы социаль-икътисадый һәм рухи үсешен тәэмин итү өчен уңай социаль мохит булдыру, гражданның тормыш дәрәжәсен күтәрү, социаль тотрыклылыкны саклау, алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану күренешләренә карата, шул исәптән яшүсмерләр һәм яшьләр арасында, жәмгыятьнең түземсезлеген формалаштыру, Яр Чаллы шәһәре халкының төрле катлауларын сәламәт яшәү рәвеше кыйммәтләрен формалаштыруга юнәлдерелгән даими физик культура һәм спорт белән шөгылләнүгә жәлеп итү максатында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, 2005 елның 8 декабрдәге 6/5 номерлы Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге Уставының 41, 53 статьялары, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәләлеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2013 елның 11 декабрдәге 7511 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. «2017-2020 елларга Яр Чаллы шәһәре халкының гомер озынлыгын һәм тормыш сыйфатын арттыру» муниципаль программасын кушымтада каралганча расларга.
2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесе урынбасары Р.М. Хәлимовка йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Р.Ә. Абдуллин

Башкарма комитетның
2017 елның 13 июнендәге
3576 номерлы карарына
кушымта

«2017-2020 елларга
Яр Чаллы шәһәре халкының
гомер озынлыгын һәм тормыш сыйфатын арттыру»
муниципаль программасы

1 бүлек. «2017-2020 елларга
Яр Чаллы шәһәре халкының гомер озынлыгын һәм тормыш сыйфатын
арттыру» муниципаль программасының паспорты

Программаның исеме	«2017-2020 елларга Яр Чаллы шәһәре халкының гомер озынлыгын һәм тормыш сыйфатын арттыру» муниципаль программасы (алга таба – программа)
Программаны эшләү өчен нигез	«Халыкның санитар–эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон; «Гражданның сәламәтлеген әйләнә-тирә тәмәке төтенә йогынтысыннан һәм тәмәке куллану нәтижеләреннән саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ номерлы Федераль закон; Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2009 елның 30 декабрендәге 2128-р номерлы Бюрогы белән расланган 2020 елга кадәр халык арасында алкоголь продукциясен чамадан тыш куллану масштабларын киметү һәм алкогольизмны профилактикалау буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыру концепциясе; «Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрендәге 71-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында алкогольле продукцияне, сыраны, тәмәкене чамадан тыш куллануны киметү һәм халык арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча өстәмә чаралар турында» 2010 елның 29 октябрендәге 867 номерлы Карары; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014-2025 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы тору» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 16 октябрендәге 764 номерлы Карары; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 17 июнендәге 443 номерлы Карары белән расланган 2015-2025 елларга Татарстан Республикасында укучыларны тәрбияләүне үстерү стратегиясе
Программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе
Программаны башкаручылар	Башкарма комитетның Автозавод, Үзәк, Комсомол районнары хакимиятләре, Башкарма комитетның мәгариф

	идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе, Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе
Программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану масштабларын киметүгә юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын булдыру һәм алкоголизм һәм тәмәке тартуны профилактикалау
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алкогольле, спиртлы һәм тәмәке продукциясен законсыз сатуга каршы тору буенча эшне активлаштыру. 2. Шәһәрнең тотрыклы социаль-икътисадый һәм рухи үсешен тәмин итү өчен уңай социаль мохит булдыру, гражданның тормыш дәрәжәсен күтәрү, социаль тотрыклылыкны саклау. 3. Алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану күренешләренә карата, шул исәптән яшүсмерләр һәм яшьләр арасында, жәмгыятьнең түземсезлеген формалаштыру. 4. Алкогольле продукцияне чамадан тыш кулланучыларга, алкоголизм белән авырчыларга наркологик медицина ярдәме күрсәтүне оештыруны камилләштерү. 5. Халыкның төрле катлауларын сәламәт яшәү рәвеше кыйммәтләрен формалаштыруга юнәлдерелгән даими физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә жәлеп итү.
Программаны тормышка ашыру сроклары	2017-2020 еллар
Программаны финанслау күләме һәм чыганакалары	Программаны тормышка ашыруга акча бүлеп бирү каралмаган
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре	<p>Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2020 елда түбәндәгеләр күздә тотыла:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) алкогольле һәм тәмәке продукциясен ваклап сату өлкәсендә хокук бозулар санын киметергә; 2) «алкоголь белән көчле агулану» диагнозлы балигъ булмаганнарның чагыштырма авырлыгын киметергә; 3) эшкә урнаштырылган «куркыныч төркем» гражданны санын арттырырга; 4) һөнәри ориентация хезмәтеннән файдаланган гражданны санын арттырырга;

	<p>5) социаль адаптация хезмәтенән файдаланган гражданның санын арттырырга;</p> <p>6) «Без сәламәт яшәү рәвешен өчен» акцияләрендә катнашучылар санын арттырырга;</p> <p>7) халык арасында тискәре күренешләрне бетерү буенча массакуләм мәгълүмат чараларында (радио, телевидение, матбугат, Интернет) урнаштырылган мәгълүмати материаллар санын арттырырга;</p> <p>8) балигъ булмаганнар арасында исерек хәлдә кылынган жинаятьләр санын киметергә;</p> <p>9) алкогольгә бәйлелеге булган һәм реабилитация узган авыруларның чагыштырма санын арттырырга;</p> <p>10) сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлдерелгән массакуләм акцияләр санын арттырырга;</p> <p>11) гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның гомуми санында «Спорт – начар гадәتلәргә альтернатива» акциясендә катнашучы укучылар өлешен арттырырга.</p>
<p>Программаның тормышка ашырылуын контрольдә тотуны оештыру системасы</p>	<p>Программа үтәлешенә гомуми контрольне Башкарма комитет гамәлгә ашыра</p>

2 бүлек. Проблеманың эчтәлегенә һәм аны программа методы белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Россия Федерациясенең Хөкүмәтенен 2009 елның 30 декабрендәге 2128-р номерлы Бююрыгы белән расланган 2020 елга кадәр халык арасында алкоголь продукциясен чамадан тыш куллану масштабларын киметү һәм алкогольизмны профилактикалау буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыру концепциясенең нигезендә, алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану Россиядә тиз арада демографик һәм социаль проблемалар жыелуга төп сәбәп булды. Россия Федерациясенең Президентының 2015 елның 31 декабрендәге 683 номерлы Указы белән расланган Россия Федерациясенен Милли иминлек стратегиясенең нигезендә, халык санын тотрыкландыру һәм демографик хәлне тамырдан яхшырту милли иминлекне тәмин итүнең стратегик максатлары булып тора, ә алкогольизм сәламәтлек саклау өлкәсендә милли иминлекнең төп куркынычларыннан берсе дип аталды.

Яр Чаллы шәһәрендә демографик хәл, тулаем алганда, тотрыклы саклана, 2016 ел нәтижеләре буенча туучылар саны 1000 кешегә 15,7 % тәшкит итә. 2013 елда – 15,6 %, 2014 елда – 15,3 %, 2015 елда – 15,7 %.

2016 елда табигый үсеш 7,4 %, 2015 елда +7,1 %, 2014 елда + 6,7 %, 2013 елда +7,5 % тәшкит итте.

2016 елда барлык халык арасында беренчел авырулар саны 4,8% ка кимегән. Татарстан Республикасында соңгы 5 елда беренчел авырулар санының 5% ка кимүе күзәтелә.

Яр Чаллы шәһәренең барлык халкы арасында авыруларның таралуы арта, 2016 элге күрсәткеч 1738,7 кешегә житте, 2013 ел белән чагыштырганда 1,5 % ка кимү күзәтелә. 5 ел белән чагыштырганда шәһәр һәм Татарстан Республикасы буенча авырулар таралуның кимүе 1,8% тәшкит итте.

Аерым социаль-әһәмиятле төркемнәр буенча авырулар йөз мең кешегә түбәндәгечә тәшкит итте:

- 2016 елда яман шеш авырулары -378,6 кеше, 2013 ел белән чагыштырганда 10% ка үсеш күзәтелә. Соңгы 5 елда 19% ка;
- 2016 елда туберкулез – 32,3 кеше, 5 ел эчендә 15% ка кимегән;
- 2016 елда наркология авырулары (шул исәптән профилактик күзәтү) – 111,3 кеше, 5 ел эчендә таралуның гомуми күләме 45,7% ка кимүе билгеләнә.

Татарстан Республикасында министрлыклар, ведомстволар, дәүләт комитетлары, муниципаль берәмлекләр, ижтимагый оешмалар алкогольле продукцияне чамадан тыш куллануны профилактикалау, халык арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча максатчан комплекслы эш алып баралар.

Яр Чаллы шәһәрендә законнарның билгеләнгән таләпләренең үтәлешен контрольдә тоту тәмин ителә, алкогольле продукцияне чамадан тыш куллануның зыяны турында белемнәрне популярлаштыру даими рәвештә тормышка ашырыла, сәламәт яшәү рәвешен алып баруға мотивация формалаштыруга ярдәм итә торган шартлар тудырыла. Белем бирү оешмаларында «Мәгариф һәм сәламәтлек», «Мәктәп - сәламәтлек территориясе», «Лидерлык нигезләре», «Мөстәкыйль балалар», «профилактиканың мәктәп отрядлары» комплекслы проектлары тормышка ашырыла.

Чаралар күрү нәтижәсендә исерек хәлдә кылынган жинаятьләр саны кими, алкогольизм белән авыручылар саны кими, ә алкогольизмнан дөваланучылар һәм реабилитация узучылар саны арта бара.

Шул ук вакытта шәһәр халкын алкоголь белән тәмин итү проблемасының актуальгә саклана. Моңа түбәндәге факторлар йогынты ясый:

- тиешле лицензиядән башка гына алкогольле продукцияне ваклап сатучы затлар санының артуы;
- шәһәр территориясенә легаль булмаган алкогольле продукцияне законсыз кертү, шулай ук халыкка «икеләтә» билгеләнештәге спиртлы продукция сатучы билгеле бер затларның законсыз эшчәнлегә дәвам итү;
- халыкта алкогольле продукцияне чамадан тыш кулланган кешеләргә, шул исәптән яшьләр арасында да, түземле мөнәсәбәт булу;
- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең ялын оештыруның житәрлек дәрәжәдә нәтижәле һәм сыйфатлы булмавы.

Алкогoльлe прoдукциянe чaмaдaн тыш куллaну, булдырмый кaлу мoмкин булгaн сaбaплaр нaтижacендe кeшeлaрнeн вaкытыннaн aлдa үлeмeнe китeрe нaм жaмгыaтьнeн билгeлe бeр өлeшeндeгe социaль дeгрaдaциянeн тoп сaбaплaрeнeн бeрсe булып тoрa, ул жинaяaтьчeлeк, кoчлaу, ятимлeк, сaлaмaтлeк нaчaрaу, инвaлидлык нaм суицид oчрaклaрының aртуынa китeрe.

Ел сaен исeрeк хaлдe күп сaнлы жинaяaтьлaр кылына – үтeрү, сaлaмaтлeккe aвыр зыян китeрү, кoчлaу, хулигaнлык, урлaу, тaлaу, aвтoтрaнспoрт урлaу.

2016 eлдa Яр Чaллы шaһeрe буeнчa aлкoгoль бeлeн aгулaнучы 16 кeшe тeркaлгaн, шул исaптaн 1 пeнcиoнeр нaм 15 эшкe ярaклы кeшe. «Яр Чaллы шaһeрe хaлкын эш бeлeн тaэмин итү үзeг» дaүлeт кaзнa учрeждeниeсe (aлгa тaбa – мaшгульлeк үзeгe) тaрaфыннaн грaждaннaргa туры килe тoргaн эш эзлaудe ярдeм итү буeнчa эш aлып бaрылгaн. Бүгeнгe кoндe aлкoгoль бeлeн aгулaнучы бaрлык грaждaннaрның 4 сe эшли, 3 кeшe мaшгульлeк үзeгe хeзмeтлeрeннeн бaш тaрткaн. 2 кeшe мaшгульлeк үзeгeнe чaкырылгaн, эммa мoрeжeгaть итмeгaн. «Хeвeф тoркeмe» ндeгe эшлeмaүчe нeр грaждaн бeлeн мaксaтчaн эшлeргe кирeк.

Алкогoльлe прoдукциянe күп кeнe яшүсeрлeр дe куллaнa. 2016 eлдa Яр Чaллы шaһeрeндe яшүсeрлeр aрaсында aлкoгoль бeлeн кoчлe aгулaнуның 34 oчрaгы тeркaлгaн, 2015 eлдa – 22 oчрaк.

Бaлaлaрны нaм яшылeрнe яшьтaн үк aлкoгoльлe прoдукциягe жaлeп итү килeчeктe aлкoгoлизм нaм үтeрeлү куркынычын бeрничe тaпкыр aрттырa.

Алкогoльлe прoдукциянe чaмaдaн тыш куллaну 40-60 яшылeк ир-aтлaр aрaсында үлeмнeн aеручa югaры дeрeжeсeн тудырa, бу яшьтe aлaр иң кыйммeтлe нeнeри күнeкмeлeргe ия. Aлaрның вaкытыннaн aлдa китүe нeнeри тeжрибeгe ия булгaн хeзмeт рeсурслaрына зыян китeрe, кeшe кaпитaлына инвeстициялeр күлeмeн кимeтe.

Кызгaнычкa кaршы, хaлыкның күпчeлeгe өчeн сaлaмaтлeк эхлaкый кыйммeт тe, икътисaдый кыйммeт тe булып тoрмый. Aлкoгoль нaм тeмeкe куллaну дeрeжeсe югaры булып кaлa бирe. Aлкoгoль нaм aның суррoгaтлaры бeлeн үлeмгe китeргeн aгулaнулaр, aгулaнуның үлeмгe китeргeн бaрлык oчрaклaрының өчтaн бeр өлeшeн тeшкил итe.

Хaлык сaлaмaтлeгeн сaклaу мeдицинa бурычы гына түгeл. Aны тoрлe вeдoмствoлaр, ижтимaгый oешмaлaр, мaссaкүлeм мeгълүмaт чaрaлaры хeзмeттeшлeгe нигeзeндe тoрмышкa aшырыргa мoмкин.

3 бүлeк. Прoгрaммaның тoп мaксaтлaры нaм бурычлaры

Прoгрaммaны тoрмышкa aшыру 5 eлгa – 2017-2020 eллaргa исeплeнгeн.

Прoгрaммaның мaксaты: Яр Чaллы шaһeрe хaлкы aрaсында сaлaмaт яшeү рeвeшeн фoрмaлaштыругa, aлкoгoльлe прoдукциянe чaмaдaн тыш куллaну мaсштaблaрын кимeтүгe юнeлдeрeлгeн кoмплeкслы чaрaлaр системaсын булдыру, шулaй ук aлкoгoлизм нaм тeмeкe тaртуны прoфилaктикaлaу.

Прoгрaммaның бурычлaры:

- алкогольле һәм тәмәке продукциясен законсыз сатуга каршы тору буенча эшне активлаштыру;

- шәһәрнең тотрыклы социаль-икътисадый һәм рухи үсешен тәэмин итү өчен уңай социаль мохит булдыру, гражданнарның тормыш дәрәжәсен күтәрү, социаль тотрыклылыкны саклау.

- алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану күренешләренә карата, шул исәптән яшүсмерләр һәм яшьләр арасында, жәмгыятьнең түземсезлеген формалаштыру.

- алкогольле продукцияне чамадан тыш кулланучыларга һәм алкоголизм белән авыручыларга наркологик ярдәм күрсәтүне оештыруда ярдәм күрсәтү;

- халыкның төрле катлауларын сәламәт яшәү рәвеше кыйммәтләрен формалаштыруга юнәлдерелгән даими физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә жәлеп итү.

4 бүлек. Программаны тормышка ашыру нәтижәлелеген билгеләргә мөмкинлек бирә торган индикаторлар

Программа чараларының нәтижәлелеген бәяләү өчен түбәндәге күрсәткечләрдән файдаланырга тәкъдим ителә:

№ т/б	Индикаторның исеме	Исәпләү методикасы	Чыганак
1.	Лицензиясе булган сәүдә объектларының гомуми санында лицензиясез эшчәнлек ачыкланган сәүдә объектларының өлеше, процент	$Tв = Tл/Tбл \times 100$, монда Тв – лицензиясез эшчәнлек ачыкланган сәүдә объектларының чагыштырма авырлыгы; Тл – лицензиясе булган сәүдә объектларының саны; Тбл – лицензиясе булмаган сәүдә объектларының саны	Татарстан Республикасы Дәүләт алкоголь инспекциясенең Яр Чаллы территориаль органы, Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе мәгълүматы
2.	Законсыз эшмәкәрлеккә каршы тору буенча ведомствоара комиссиянең үткәрелгән утырышлары саны	N - сан	Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсенең хисабы
3.	«Алкоголь белән көчле агулану» диагнозлы балигъ булмаганнарның чагыштырма саны, процент	$НА = O/KN \times 100$, монда НА – алкоголь белән көчле агуланган балигъ булмаганнарның	ТР Россия кулланучылар күзәтчелегенең Яр Чаллы шәһәрәндәге, Актаныш районындагы идарәсенең статистика мәгълүматлары

		чагыштырма авырлыгы; О – алкоголь белән көчле агуланган балигъ булмаганнар саны; КН – балигъ булмаганнарның гомуми саны	
4.	Эшкә урнаштырылган өлкән буын гражданны саны, берәмлек	N – сан	Эш белән тәэмин итү үзегенең статистика мәгълүматлары
5.	Һөнәри ориентация хезмәтеннән файдаланган гражданны саны, берәмлек	N – сан	Эш белән тәэмин итү үзегенең статистика мәгълүматлары
6.	Социаль адаптация хезмәтеннән файдаланган гражданны саны, берәмлек	N – сан	Эш белән тәэмин итү үзегенең статистика мәгълүматлары
7.	«Яшьләр сәламәт яшәү рәвеше өчен» акциясендә катнашучылар саны, берәмлек	N – сан	Акцияне оештыручылар: Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының Яр Чаллы шәһәре буенча сәламәтлек саклау идарәсе, Башкарма комитетның мэгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының социаль яклау идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Яр Чаллы шәһәре буенча Россия ЭЭМ идарәсе хисабы
8.	Массакуләм мәгълүмат чараларында (радио, телевидение, матбугат, Интернет) урнаштырылган мәгълүмати материаллар саны, берәмлек	N – сан	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының Яр Чаллы шәһәре буенча сәламәтлек саклау идарәсе, Башкарма комитетның мэгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау

			министрлығының социаль яклау идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Яр Чаллы шәһәре буенча Россия ЭЭМ идарәсе хисабы
9.	Балигъ булмаганнар арасында исерек хәлдә кылынган жинаятылар саны	N – сан	Яр Чаллы шәһәре буенча Россия ЭЭМ Идарәсенәң балигъ булмаганнар белән эшләү бүлегенәң статистик хисабы
10.	Алкогольгә бәйлелеге булган һәм реабилитация узган авыруларның чагыштырма авырлыгы, процент	$ДАР = \frac{АР}{АС} \times 100$, монда ДАР – алкогольгә бәйлелеге булган һәм реабилитация узган авыруларның өлеше; АР – алкогольгә бәйлелеге булган һәм реабилитация узган авыруларның саны; АС - алкогольгә бәйлелеге булган, стационарда дәваланган һәм реабилитация узмаган авырулар саны	ТР «Яр Чаллы наркология диспансеры» ССМ РНД ДАССУ филиалының статистик хисабы
11.	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлдерелгән массакуләм акцияләр саны	N – сан	Акцияне үткәру йомгаклары буенча профилактика субъектлары хисабы
12.	Гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның гомуми санында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлдерелгән акцияләрдә катнашучы укучыларның өлеше, процент	$Д\text{ОА} = \frac{У\text{А}}{О\text{О}} \times 100$, монда ДАО – акциядә катнашучы укучылар өлеше; УА – акциядә катнашучылар саны; ОО – белем бирү оешмаларында укучыларның гомуми саны	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе хисабы

5 бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программаны тормышка ашыруга акча бүлеп бирү каралмаган.

6 бүлек. Программаны тормышка ашыру нтижәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашырудан социаль-икътисадый нәтижәлелек түбәндәгеләр хисабына ирешеләчәк:

- Яр Чаллы шәһәре халкы арасында алкогольле продукция белән көчле агулануга бәйле үлем дәрәжәсен киметү;

- исерек хәлдә кылынган жинаятьләр санын киметү;

- балигъ булмаганнар арасында алкоголь белән көчле агуланулар санын киметү;

- халык, шул исәптән яшүсмерләр һәм яшьләр арасында, сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру, алкогольле һәм тәмәке продукциясен кулланудан баш тарту.

7 бүлек. Программа чаралары

«2017-2020 елларга Яр Чаллы шәһәре халкының гомер озынлыгын һәм тормыш сыйфатын арттыру» муниципаль программасының максаты, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм чаралары буенча финанслау

Төп чараның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү срок	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары	Индикаторларның зурлыгы					Финанслау (мен сум)			
				2016 ел (база)	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел
Максат: Яр Чаллы шәһәре халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану масштабларын киметүгә юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын булдыру һәм алкогольизм һәм тәмәке тартуны профилактикалау												
I бурыч. Алкогольле һәм тәмәке продукциясен законсыз сатуга каршы тору буенча эшне активлаштыру												
Тиешле лицензиясе булмаган алкогольле продукцияне ваклап сатуны ачыклау һәм туктату мониторингы	Башкарма комитетның Автозавод, Үзәк, Комсомол районнары хакимиятләре (алга таба - БК районнар хакимиятләре), Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе (алга таба - БК ИҮ һәм ЭЯКИ)	2017-2020 еллар	Лицензиясе булган сәүдә объектларының гомуми санында лицензиясез эшчәнлек ачыкланган сәүдә объектларының өлеше, процент	6	6	5	5	5	Чара оештыру характерына ия			
Алкогольле һәм тәмәке продукциясен ваклап сатуга куела торган мәжбүри таләпләрне үтәү мониторингы	Башкарма комитетның район хакимиятләре, УЭР һәм ПИК	2017-2020 еллар	Алкогольле һәм тәмәке продукциясен ваклап сату өлкәсендә закон бозуларның чагыштырма саны	4	3	2	2	2	Чара оештыру характерына ия			

			(нәтижелелек), процент						
2 бурыч. Шәһәрнең тотрыклы социаль-икътисадый һәм рухи үсешен тәэмин итү өчен унай социаль мохит булдыру, гражданның тормыш дәрәжәсен күтәрү, социаль тотрыклылыкны саклау									
«Куркыныч төркем» балаларын һәм яшьләрен өстәмә белем алуға жәлеп итү буенча эшне камилләштерү	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе (алга таба – БК МИ), Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе (алга таба – БК ЯЭИ), Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе (алга таба – БК Ф һ СИ), Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – БК МИ)	2017-2020 еллар	«Алкоголь белән көчле агулану» диагнозлы балигъ булмаганның чагыштырма саны, процент	34	30	15	10	5	Чара оештыру характерына ия
«Куркыныч төркем» гражданны эшкә урнаштыруда ярдәм күрсәтү	БК районнар хакимиятләре	2017-2020 еллар	Эшкә урнаштырылган өлкән буын гражданның саны, берәмлек	183	360	360	360	360	Чара оештыру характерына ия
Эшчәнлек (һөнәр) өлкәсен сайлап алу максатларында, гражданның шул исәптән белем бирү оешмаларында укучыларга һәм мәшгуль булмаган инвалидларга һөнәри ориентация буенча ярдәм күрсәтү	БК районнар хакимиятләре УО и ДМ ИК	2017-2020 еллар	Һөнәри ориентация буенча хезмәт күрсәтелгән гражданның саны, берәмлек	8880	8880	8880	8880	8880	Чара оештыру характерына ия
Эшсез гражданны һәм мәшгуль булмаган инвалидларны хезмәт базарында социаль	БК районнар хакимиятләре	2017-2020 еллар	Социаль адаптацияләү буенча хезмәт күрсәтелгән	975	867	867	867	867	Чара оештыру характерына ия

адаптацияләүгә ярдәм күрсәтү (эшсезләр саны ел саен кимүне исәпкә алып)			гражданның саны, берәмлек						
3 бурыч. Алкогольле продукцияне чамадан тыш куллану күренешләренә карата, шул исәптән яшүсмерләр һәм яшьләр арасында, жәмгыятьнең түземсезлеген формалаштыру									
Тематик пресс-конференцияләр, семинарлар, конкурслар, күргәзмәләр үткәреп, ел саен үткәрелә торган «Без сәламәт яшәү рәвеше өчен» массакүләм профилактика акциясен оештыру	БК МИ, БК ЯЭИ, БК МИ, БК Ф һ СИ	2017-2020 еллар	Акцияләрдә катнашучылар саны, берәмлек	43600	43750	44200	45000	45000	Чара оештыру характерына ия
Халык арасында тәмәке тарту, алкоголизм һәм наркомания кебек тискәре күренешләренә бетерү буенча шәһәрнең массакүләм мәгълүмат чараларында социаль реклама һәм материаллар урнаштыру	БК МИ, БК ЯЭИ, БК МИ, БК Ф һ СИ, БК ИҮ һ ЭЯКИ, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгәтчелек белән элемтә идарәсе	2017-2020 еллар	Массакүләм мәгълүмат чараларында (радио, телевидение, матбугат, Интернет) урнаштырылган мәгълүмати материаллар саны, берәмлек	28	30	35	40	45	Чара оештыру характерына ия
Шәһәрнең жәмәгәт урыннарында спиртлы эчемлекләренә чамадан тыш куллануны булдырмау максатында рейдлар оештыру һәм үткәрү	БК МИ, БК ЯЭИ, БК районнар хакимиятләре	2017-2020 еллар	Балигъ булмаганнар арасында исерек хәлдә кылынган жинаятьләр саны	210	220	250	250	250	Чара оештыру характерына ия

4 бурыч. Алкогольле продукцияне чамадан тыш кулланучыларга, алкоголизм белән авыручыларга наркологик медицина ярдәме күрсәтүне оештыруда ярдәм күрсәтү										
Наркологик ярдәм күрсәтүче, алкогольле патология белән авыручыларны дөвалаучы һәм реабилитацияләүче махсулаштырылган медицина оешмалары эшен оештыруда ярдәм күрсәтү	БК районнар хакимиятләре	2017-2020 еллар	Алкогольгә бәйлелеге булган һәм стационарда дөваланган авырулар санында алкогольгә бәйлелеге булган һәм реабилитация узган авыруларның өлеше	6,7	10	10	10	10	10	Чара оештыру характерына ия
5 бурыч. Халыкның төрле катлауларын сәламәт яшәү рәвеше кыйммәтләрен формалаштыруга юнәлдерелгән даими физик культура һәм спорт белән шөгылләнүгә жәлеп итү										
Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлдерелгән массакүләм акцияләр үткәрү	БК МС һ ЖЭИ, БК МИ, БК ЯЭИ, БК Ф һ СИ, БК районнар хакимиятләре	2017-2020 еллар	Массакүләм акцияләр саны	32	34	35	36	37	37	Чара оештыру характерына ия
«Спорт – начар гадәتلәргә альтернатива» Бөтенроссия акциясенен республика этабында катнашу»	БК МЯЭИ	2017-2020 еллар	Гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның гомуми санында акциядә катнашучы укучылар өлеше, процент	94,6	95	95,2	95,4	95,6	95,6	Чара оештыру характерына ия

Башкарма комитет
Аппараты Житәкчесе

Г.К. Әхмәтова